

Szakképzési munkaviszony

A tanulók szakirányú oktatásban vesznek részt a technikumi képzés harmadik, negyedik és ötödik évében, illetve a szakképző iskola második és harmadik évében. A szakirányú oktatás a tanulók számára **szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel duális képzőhelyen** szervezhető meg.

A szakirányú oktatás **időtartama** a napi nyolc órát, illetve – ha a tanuló fiatal munkavállaló – a napi hét órát nem haladhatja meg. A tanuló a napi oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt. A napi szakirányú oktatást hat és huszonkét óra között kell megszervezni. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú- vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell a tanuló számára biztosítani. A tanuló részére, ha a napi szakirányú oktatási idő a négy és fél órát meghaladja, legalább harminc perc, ha a hat órát meghaladja, legalább negyvenöt perc megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi oktatási időn belül.

Amennyiben a tanuló duális képzőhelyen vesz részt a szakirányú oktatásban, szakképzési munkaszerződést kell kötnie a képzőhellyel. A **szakképzési munkaszerződés** megkötésével a tanuló és a duális képzőhely között **munkaviszony** jön létre.

A tanuló a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként **munkabérré** jogosult. A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér havi mértékének összege – a tanuló és a duális képzőhely megállapodása alapján – a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér legalább hatvan százaléka, de legfeljebb a tárgyév első hónapjának első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér összege. A munkabér megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló szakmai felkészültségét, tanulmányi eredményeit és az ágazati készségtanács által az adott szakmára vonatkozó javaslatában meghatározott mértéket. A munkabért a tanuló fizetési számlájára utólag, a tárgyhót követő hónap tizedik napjáig történő átutalással kell teljesíteni.

A tanulót **egyéb juttatásként** megilletik a duális képzőhelyen a tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások (munkaruha, kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, egyéni védőfelszerelés, cafeteria). Az egyéb juttatásra a tanuló az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult.

A munkabér és egyéb juttatások a szakképzési munkaszerződés hatálybalépésének napjától, teljes hónapra illetik meg a tanulót. Ha a szakképzési munkaszerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanulót a teljes hónapra megállapított munkabér és egyéb juttatások időarányos része illeti meg. **A tanuló számára meghatározott munkabért és egyéb juttatásokat a tanuló igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.**

A tanulót a tizennyolcadik életévének betöltése évének utolsó napjáig évente negyvenöt munkanap, ezt követően évente harminc munkanap **szabadság** illeti meg. A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább tizenöt munkanap szabadságot a tanuló kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni. A tanulót a szabadság tartamára **távolléti díj** illeti meg. A távolléti díjat az esedékessége időpontjában érvényes munkabér figyelembevételével kell megállapítani. A tanuló mentesül rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól a közismereti oktatás időtartamára. A duális képzőhely érettségi vizsgatárgyanként – az érettségi vizsga napját is beszámítva – négy munkanapra köteles a tanulót mentesíteni a munkavégzési kötelezettsége alól. A tanulót a szakmai vizsga előtt a szakmai vizsgára való felkészülés céljából egy alkalommal legalább tizenöt munkanap egybefüggő felkészülési idő illeti meg, amelyet a szakképző intézményben kell eltölteni.

A duális képzőhelynél **szakirányú oktatásra nem kerülhet sor** a közismereti oktatási napokon, ha a közismereti oktatás foglalkozásainak száma az adott napon a négy foglalkozást meghaladja, a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező, a tanuló vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napjain, továbbá minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól. A duális képzőhely a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót szakirányú oktatásra csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen és a szakképző intézmény hozzájárulásával veheti igénybe, vagy abban az esetben, ha a tanuló, a mulasztását pótolja. Az igénybe vett idő helyett – a mulasztás pótlásának esetét kivéve, lehetőleg a következő szakirányú oktatási napon – ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

A tanuló a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt a **társadalombiztosítás** ellátásaira való jogosultság szempontjából munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottnak minősül, a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek, a munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít.

A munkáltató a tanuló számára a betegség miatti keresőképtelenség tartamára – a munkajogi és társadalombiztosítási szabályok értelmében – naptári évenként tizenöt munkanap **betegszabadságot** adhat ki. Nem jár betegszabadság a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatti keresőképtelenség, valamint a veszélyeztetett várandósság miatti keresőképtelenség tartamára. Ebben az esetben a tanuló táppénzre jogosult. Évközben kezdődő munkaviszony esetén a munkavállaló a betegszabadság arányos részére jogosult. A betegszabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni. A betegszabadság tekintetében a fél napot elérő töredéknapp egész munkanapnak számít. Ha a betegszabadság kerete kimerült, a társadalombiztosítási jogszabályok szerint a tanuló táppénzre jogosult.

A tanuló **a szakirányú oktatásáról történő mulasztását** annál a szervezetnél igazolja, amelyiknél a szakirányú oktatását teljesíti. **Amennyiben tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.** Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatáról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, úgy az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát. **Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.** Ha a tanuló mulasztása az előzőekben meghatározott mértéket eléri, de azt a következő tanév megkezdéséig pótolja, úgy magasabb évfolyamba léphet. A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

A tanulót a szakirányú oktatás keretében megilletik mindazok a **jogok**, amelyeket az érdekvédelem tekintetében a munka törvénykönyve, valamint az egészséget nem veszélyeztető **biztonságos munkavégzés** követelményei tekintetében az Mtv. és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére. A tanuló szakirányú oktatás keretében csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

A tanuló **kártérítési felelőssége**: ha a tanuló a duális képzőnek jogellenesen kárt okoz, a Ptk. szerint köteles azt megtéríteni. A kártérítés mértéke azonban nem haladhatja meg a – károkozás napján érvényes – kötelező legkisebb munkabér egyhavi összegének ötven százalékát gondatlan károkozás esetén, öthavi összegét szándékos károkozás esetén. A tanuló részére a duális képzőhelynek

felelősségbiztosítással kell rendelkeznie. A felelősségbiztosítás a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére szolgál.

A **szakképzési munkaszerződés megszűnik** a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésétől számított harmincadik napon, ha a tanuló tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja, a szakmai vizsga sikeres letétele hónapjának utolsó naptári napján, a duális képzőhely jogutód nélküli megszűnése napján, a szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltött határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének napján, a tanuló halála napján. A tanulói, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnéséről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a tanulói, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet.

A **szakképzési munkaszerződés megszüntethető** közös megegyezéssel a közös megegyezésben megjelölt nappal, felmondással a felmondás közlésétől számított tizenötödik nappal, azonnali hatályú felmondással az azonnali hatályú felmondás közlésének napjával. A szakképzési munkaszerződést azonnali hatályú felmondással bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél a szakképzési munkaszerződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a szakképzési munkaszerződés fenntartását lehetetlenné teszi, és emiatt lehetetlenné válik vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülése vagy a szakirányú oktatás további biztosítása a tanuló részére. A tanuló a szakképzési munkaszerződést jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével azonnali hatályú felmondással felmondhatja. **A duális képzőhely azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a szakképzési munkaszerződést, ha a szakképző intézmény a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt elégtelen tanulmányi eredmény miatt a szakirányú oktatás időtartama alatt másodszor kötelezte évfolyamisméltésre.** A duális képzőhely a felmondást és az azonnali hatályú felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás és az azonnali hatályú felmondás indokának valódiságát és okszerűségét a duális képzőhelynek kell bizonyítania. A felek a felmondással és az azonnali hatályú felmondással szemben a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhatnak. A keresetnek a felmondás és az azonnali hatályú felmondás végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A tanuló a szakirányú oktatást megelőzően a duális képzőhellyel **szakképzési előszerződést** köthet. A tanuló és a duális képzőhely a szakképzési előszerződés megkötésével arra vállalnak kötelezettséget, hogy a szakirányú oktatás céljából későbbi időpontban szakképzési munkaszerződést kötnek és abban a szerződés lényeges feltételeit meghatározzák.